

Drugi dan prisopiha sosedov Jožek in mu podá sreberno dvajsetico, ktero je našel na trati, kjer so se včeraj igrali, in — polovico od njega tirja. Ali Janezek se izgovarja, da bi pač škoda bilo svitlo dvajsetico menjati, jo naglo v žep vtakne, se smeje in Jožeka — kakor pravijo — s potepenim pismom odpravi.

Kmalu potem pride Jožekov oče k mlinarju, kateri od vsega tega še nič ne vé, in od najdene dvajsetice prav prederzno tudi on polovico tirja. „Ljubi sosed,“ pravi mlinar, „zavoljo nesramne sebičnosti tvoj sin po pravici ne vinarja ne zasluži. Veselje, da je zgubljeno blago najdel in nazaj izročil, ali vsaj kakih par krajcarjev bilo bi tvojemu sinu plačila zadosti. Od najdene dvajsetice pa polovico tirjati, to je vendar enmalo prenapeto, prijatelj! — Da je pa moj sin dvajsetico spravil in Jožeku prav nič dal ni, to je pa tudi kazni vredno. Ker pa želite, da bi vaš in moj sin od dvajsetice obedva enako imela, naj se zgodi po vaše volji!“

Modri mlinar izroči sreberno dvajsetico gospodu učitelju, da jo naj v prid šolske knjižnice oberne. — Jožek in Janezek sta pa zdaj od sreberne dvajsetice vsak polovico, to je — nič imela.

Lj. T.

V spomladi.

Travniki in gozdi so že zeleni, cvetlice cvetó po tratih in tudi drevje je v svojem najlepšem cvetji. Blage dišave nas razveseljujejo, drobni ptički skakljajo po drevesnih vejah in germovji ter prepevajo vesele pesmice; vse je polno življenja in pravega nedolžnega veselja. Po zimi je bilo povsod vse tiho, a zdaj v spomladi, posebno meseca majnika, se povsod razlega radosten glas. Pastirji jemljó v roke piščali in gonijo črede na pašo. Ljudjé hodijo delat na polje in v vinograde. Otroci se zbirajo na travnikih, tergajo zale cvetlice, spletajo lepe vence, skačejo za pisanimi metulji ter si delajo kratek čas. Pa tudi radi hodijo s svojimi starši na polje, da jim pomagajo pri delu, kolikor morejo in znajo. Koliko nedolžnega veselja imajo pač pridni otroci, kedar gredó z očetom ali materjo na njivo, da pomagajo korun v brazde ali pa z motiko izkopane jamice pokladati! Dobro vé, da je bil marsikdo izmed vas prav pridni pri tem spomladanskem opravilu, zato vam pa hočem danes povedati tudi nekoliko o korunu, kterege menda prav radi jeste.

Korun, ali kakor ga nekteri še zmiraj napačno imenujejo krompir, berž ko ne od nemške besede „Grundbirn“, je za nas zeló koristna in imenitna rastlina. Njegova prava domovina je Amerika, odkoder se je še le pred nekaj stoletji po naših krajih udomačil. Sploh pravijo, da je prvi to rastlino v Evropo zanesel Franc Drake, o katerem se to-le pripoveduje:

„Franc Drake je poslal svojemu prijatelju v London veliko koruna s priporočilnim pismom, da ga naj posadi. Rekel je, da je sad te rastline, kedar dozori, zeló dobra in tečna jéd. Mož je bil tega darú svojega pri-

jateljja zeló vesel, ter izroči korun svojemu vertnarju s poveljem, da ga naj posadi in skerbno varuje. — Težko že pričakuje jeseni. Poletje se bliža h koncu; krogljice, ktere pri tej rastlini prirastejo iz cvetja, bile so že rumenkaste in gospodar mislé si, da je njegov prijatelj Drake pod imenom sad menil te krogljice, povabi veliko imenitnih gospodov na kosilo. Povabljeni pridejo in se prav dobro gosté. Skleda se versti za skledo in že mislijo, da je kosilo končano, kar prinese strežaj na mizo pokrito skledico. Vsi uganjujejo, kaj bi bilo v njej, pa nobeden prave ne zadene. Naposled jim gospodar pové, kaj je v skledici in jim ob enem tudi razloži, kar mu je Drake pisal o

korunu. Povabljeni gostje pokusijo to novo jed, pa se jim nikakor ne dopade, dasiravno so korunove jagode v surovem maslu pečene in s sladkorjem dobro potresene bile. Vsi z enim glasom rekó, da je ta sad v Ameriki znabiti dober in slasten, al v Angliji, kjer zavoljo podnebja znabiti ne more dozoreti, ne bode nikoli dober in užiten. Gospodar je zeló hud, da se mu je ta reč tako slabo obnesla, ter zapové vertnarju, da naj rastlino poruje in sežge, kar je vertnar tudi rad storil. Ko pa pride gospodar drugo jutro po vertu se sprehajat, mu nekaj prav prijetno zadiši. To se mu je čudno zdélo in zapové vert preiskati, kje bi bilo kaj enako dišečega. Niso dolgo iskali, kajti kmalu najdejo na tleh v pepelu sežganega korunovca nekaj pečenega koruna in vertnar pové,

da je ta sad visel na korenini korunove rastline. Zdaj še le spoznajo, kaj si je Drake mislil pod imenom korunovega sadú. To se vé, da je zdaj gospodar še enkrat povabil vse svoje prijatelje na kosilo ter jim postregel s korunovimi podzemljicami, kar se mu je zdaj mnogo bolje obneslo, nego vprvič.“

Dandanes se nahaja korun že po vseh bolj izobraženih deželah in je mnogih, zeló različnih plemen. Pri nas na Kranjskem in sploh pri vseh Slovencih je korun tako tečna rastlina, da ga gotovo dobiš v vsakej koči, in stare mamice, kterim se že kruh upira, uživajo mesto njega korun. Iz koruna pa tudi napravljajo žganje, škrob ali močec, sladkor i. t. d. Korun sadimo v spomladi, pri nas navadno o št. Jurjevem do srede meseca majnika. Otroci le pridno pomagajte pri tem delu, da bote enkrat dobri in umni gospodarji.

T.

Palček.

(Kratkočasnica za otroke.)

Bila sta mož in žena. Imela sta lepo pohištvo in polje, al nobenih otrok. Prosila sta tedaj Bogá, da bi njima dal vsaj enega sina, naj bi tudi ne bil večí kakor palec. In glej! za kar sta prosila, to jima je Bog dal. Žena je rodila sina, in ko je sin odrastel, res ni bil večí od palca. Se vé, da ga starši niso bili veseli, ker je bil tako majhen in ni nič mogel pomagati pri delu. Zatoraj ga oče nekega dne zapodijo od hiše rekši, naj si sam služi kruh po širokem svetu. Palček — tako so sina imenovali — se žalostno odpravi iz doma in gré sam ne vedé kam. Zdaj pride v gozd in že od daleč zagleda tatove. Hitro se skrrije v visoko travo in čuje, kako se memogredoči tatovi pogovarjajo, da bodo šli v treh dneh krast v hišo njegovega očeta. Da bi svojim staršem to nevarnost oznanil, zavije jo zopet nazaj proti domu. Pa kakor je bil pri vseh rečéh nesrečen, tako tudi zdaj. Namesto da bi si bil pot okrajšal, in šel naravnost po cesti, zavije jo čez travnik, po kterem je bilo mnogo dalj do doma njegovih staršev. Na travniku pa so se pasle krave in ena ga je s travo vred požerla. V tesna čreva zapert začne na ves glas upiti. Pastir se čudi kaj v kravi takó upije in žene kravo domu. Domá pa kravo zakoljejo in iz črev naredijo klobase. Tako je prišel Palček iz krave v klobaso. Klobaso pečejo, ali ko je Palčeka začelo žgati na enej strani, začel je upiti na ves glas: Ejsa, ása, obernite me! Gospodinja se čudi in oberne klobaso. Ko pa Palčeka tudi na drugej strani začne peči, spomni se, kaj je v gozdu slišal. Zdaj še le začne klicati: V hlevu so tatovi! Na ta klic hité vsi proti hlevu, Palček pa iz klobase zbeži in še o pravem času naznani svojim staršem nesrečo, ktera je čaka. Odsihmal so oče obderžali Palčeka domá in ga niso več podili po svetu.

J. P.

Burja.

Ime „burja“ je gotovo vsakemu znano. Vsaj slišimo naše kmete čestokrat govoriti: Burja se bliža, burja je strašno razsajala itd. Kaj pa burja prav za prav pomeni, naj vam tukaj ob kratkem razložim.

Burja nastaja na nerodovitnem Krasu in piha proti jugu z vso močjo, še veliko hujše kakor najstrahovitejši vihar, kteri včasih po naših pokrajinah razsaja. Burja